

Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя

ІНСТРУКЦІЯ № 321

керівника структурного підрозділу / відділу / кафедри/
Тернопільського національного технічного університету імені
Івана Пулюя щодо дій в умовах кризових ситуацій

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Керівник структурного підрозділу / відділу / служби (далі - керівник підрозділу) у межах своїх повноважень здійснює комплекс заходів, спрямованих на організацію захисту працівників і студентів від надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціального та воєнного характеру. У повсякденній діяльності він створює безпечні умови знаходження працівників і студентів у структурному підрозділі / відділі / службі (далі - підрозділі), постійно контролює дотримання працівниками і студентами правил безпеки.

Заходи, які організує керівник підрозділу з питань цивільного захисту, повинні перш за все носити профілактичний характер і бути спрямовані на запобігання надзвичайним ситуаціям.

Керівник підрозділу несе особисту відповідальність за організацію цивільного захисту та виконання заходів евакуації у підрозділі.

Інструкція керівника підрозділу щодо дій в умовах кризових ситуацій (далі - інструкція) встановлює порядок дій керівника підрозділу при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій природного, техногенного, соціального і воєнного характеру.

Дії керівника підрозділу при загрозі та виникнення подій, що можуть привести до надзвичайних ситуацій, повинні бути спрямовані на збереження життя та здоров'я працівників і студентів, матеріальних цінностей, негайне оповіщення служб оперативного реагування (тел. 101-пожежна охорона; 102-поліція; 103-швидка допомога; 104-служба газу; 112-служба порятунку).

Надзвичайна ситуація (далі - НС) – це порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкті або території, спричинене аварією, катастрофою, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, великою пожежою, застосуванням засобів ураження, що привели або можуть призвести до людських та матеріальних втрат.

Про виникнення кризових ситуацій (подій, що загрожують життю і здоров'ю працівникам і студентам, збереженню матеріальних цінностей)

керівник підрозділу (після вжиття негайних заходів) повинен повідомити² безпосередньому керівнику.

2. ДІЇ КЕРІВНИКА ПІДРОЗДІЛУ В РЕЖИМІ ПОВСЯКДЕННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В режимі повсякденної діяльності керівник підрозділу повинен:

- знати сигнали цивільного захисту і порядок їх доведення до працівників та студентів;
- знати телефони служб оперативного реагування і порядок їх виклику;
- забезпечити інформування працівників і студентів про порядок дій в умовах загрози або виникнення надзвичайних ситуацій;
- вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння і знати місця їх розміщення;
- здійснювати контроль виконання працівниками і студентами правил пожежної безпеки, поводження з електричними приладами, санітарних норм і правил, вести постійний нагляд за станом приміщень, функціонуванням систем газо-, водопостачання, водовідведення і опалення, пожежної сигналізації та пожежогасіння тощо. Про всі виявлені порушення доповідати керівнику;
- вивчити план евакуації працівників і студентів при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій, постійно перевіряти готовність евакуаційних виходів, справність засобів зв'язку та оповіщення, обладнати приміщення планами евакуації і підтримувати у постійній готовності евакуаційні виходи;
- вміти користуватися індивідуальними засобами захисту органів дихання, а також медичними засобами захисту, знати прийоми надання першої медичної допомоги;
- у плановому порядку проводити усунення виявлених порушень;
- організувати вивчення персоналом підрозділу функціональних обов'язків та інструкції щодо дій в умовах кризових ситуацій, проводити інструктивні заняття і перевірку готовності до чергування у відповідності з інструкцією;
- постійно вживати заходів з запобігання терористичних актів, з цією метою здійснювати постійний контроль за організацією чергування і перепускного режиму у підрозділі;
- підтримувати у підрозділі належний громадський порядок.

3. ДІЇ КЕРІВНИКА ПІДРОЗДІЛУ ПРИ ЗАГРОЗІ ТА ВИНЕКНЕННІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ

3.1 При штормовому попередженні:

- негайно довести сигнал до керівництва підрозділу, здійснити оповіщення працівників і студентів, вжити всі можливі заходи щодо запобігання паніки;
- закрити двері, вікна, горища, прибрати предмети, які можуть травмувати людей, вимкнути освітлення, електроприлади і газ;

- під час урагану (бури, смерчу) припинити вихід людей із приміщень та корпуса.

3.2 При аваріях з викидом (виливом) небезпечних хімічних речовин та радіоактивних речовин:

- включити телевізор (радіоприймач) і прослухати текст інформації про дії населення після одержання сигналу;
- далі діяти за вказівками штабу цивільного захисту університету;
- негайно довести інформацію до керівництва підрозділу, здійснити оповіщення працівників і студентів, прийняти активну участь в герметизації будинку;
- не допускати вихід працівників і студентів із закритих житлових приміщень, вжити всі можливі заходи щодо запобігання паніки;
- бути в готовності до застосування особистих засобів індивідуального захисту.

4. ПОРЯДОК ОПОВІЩЕННЯ ПРО ЗАГРОЗУ ТА ВИНЕКНЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ. СИГНАЛИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Головним і невід'ємним елементом всієї системи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій є інформування та оповіщення.

Керівник підрозділу отримує інформацію по телефону і доводить її до працівників і студентів за допомогою всіх наявних засобів зв'язку та оповіщення.

Зміст інформації мають становити відомості про надзвичайні ситуації, що прогножуються або вже виникли, з визначенням їхньої класифікації, меж поширення і наслідків, а також заходи реагування на них.

Сигнали цивільного захисту передаються каналами зв'язку, радіотрансляційними мережами і засобами телебачення.

Сигнали, подані вищим органом управління цивільного захисту, дублюються за допомогою місцевого радіотрансляційного вузла, гудків підприємств, сирен.

4.1 Сигнали оповіщення населення про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій у мирний та воєнний час та порядок дій працівників і студентів в цих умовах

Попереджувальний звуковий сигнал «Увага всім!» - привертає увагу працівників і студентів перед передачею мовної інформації з повідомленням органів управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) про надзвичайну обстановку в мирний час і на випадок загрози нападу противника у воєнний час і порядок дій працівників і студентів в даних умовах. Сигнал подається органами цивільного захисту за допомогою електросирен і виробничих гудків. Тривалість сигналу 2 - 3 хв.

Почувши їх, необхідно включити радіо, телевізор і уважно прослухати екстрене повідомлення органів управління ДСНС або повідомлення .

4.2.1 У разі повітряного нападу: Сигнал «Повітряна тривога» подається для всього населення. Попереджається про небезпеку ураження противником даного району. По радіо передається текст: **«Увага! Увага! Повітряна тривога! Повітряна тривога!»**, одночасно сигнал дублюється сиренами, гудками підприємств і транспорту. Тривалість сигналу 2 - 3 хв.

При цьому сигналі об'єкти припиняють роботу, транспорт зупиняється і все населення укривається в захисних спорудах. Робітники і службовці припиняють роботу відповідно до інструкції і вказівок адміністрації. Там, де неможливо через технологічний процес або через вимоги безпеки зупинити виробництво, залишаються чергові, для яких мають бути захисні споруди.

Сигнал може застати у будь-якому місці й будь-який час. В усіх випадках необхідно діяти швидко, але спокійно, впевнено, без паніки. Суворо дотримуватися правил поведінки, вказівок органів цивільного захисту.

Варіант тексту повідомлення:

«Увага! Увага! «Повітряна тривога!», «Повітряна тривога» ГРОМАДЯНИ! Говорить управління (відділ) Державної служби України з надзвичайних ситуацій _____. На території _____ існує загроза безпосереднього нападу повітряного противника (вказати дату, час). Вам необхідно: одягнутися самому, одягти дітей; вимкнути газ, електроприлади, загасити печі, котли; закрити щільно двері і вікна. Взяти з собою: засоби індивідуального захисту; запас продуктів харчування та води; особисті документи та інші необхідні речі; погасити світло, попередити сусідів про

«Повітряну тривогу». Зайняти найближчу захисну споруду (протирадіаційне укриття, підвал, погріб), перебувати там до сигналу **«Відбій повітряної тривоги»**.

4.2.2 У разі припинення повітряного нападу. Сигнал **«Відбій повітряної тривоги»**. Органами цивільного захисту через радіотрансляційну мережу передається текст: **«Увага! Увага! Громадяни! Відбій повітряної тривоги!»**. За цим сигналом населення залишає захисні споруди і повертається на свої робочі місця та до житла.

Варіант тексту повідомлення:

«Увага! Увага! «Відбій повітряної тривоги», «Відбій повітряної тривоги» ГРОМАДЯНИ! (дата, час). Говорить управління (відділ) Державної служби України з надзвичайних ситуацій _____. На території _____ загроза нападу повітряного противника минула. Вам необхідно: покинути укриття з дозволу обслуговуючого персоналу; займатися звичайною діяльністю.

4.2.3 У разі нанесення ядерного удару. Сигнал **«Радіаційна небезпека»** - подається в населених пунктах і в районах, в напрямку яких рухається радіоактивна хмара, що утворилася від вибуху ядерного боєприпасу.

Почувши цей сигнал, надіти респіратор, протипилову пов'язку, ватно-марлеву маску або протигаз, взяти запас продуктів, документи, медикаменти,

предмети першої потреби і направитися у сховище або протирадіаційне укриття(ПРУ).

4.2.4У разі застосування хімічної або бактеріологічної зброї. Сигнал «Хімічна тривога» - подається у разі загрози або безпосереднього виявлення хімічного або бактеріологічного нападу (зараження). При цьому сигналі необхідно швидко надіти протигаз, а за необхідності – і засоби захисту шкіри, якщо можливо, та укритися в захисних спорудах. Якщо таких поблизу немає, то від ураження аерозолями отруйних речовин і бактеріальних засобів можна сховатися в житлових чи виробничих приміщеннях.

При використанні бактеріологічної зброї, по системам оповіщення, населення негайно отримає додаткові відомості про подальші дії. Слід дотримуватися всіх вимог органів цивільного захисту, а також виконувати їх розпорядження і після того, як небезпека минула.

Інструкцію розробив:

Т.в.о.начальника відділу
ОПЦЗБЖ
Наталія КАШУБА

Погоджено:

Т.в.о.проректора з АГРБ Василь ФИЛИМА

Т.в.о.начальника ОЮВ Наталія
ЯМПОЛЬСЬКА